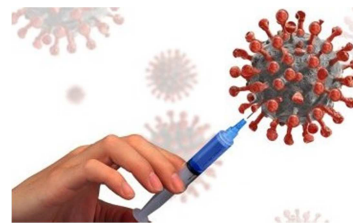

OČKOVANIE PROTI COVID-19

Najúčinnejším prostriedkom pre boj s vírusom COVID–19 je očkovanie. Očkovanie proti ochoreniu COVID–19 **predstavuje nielen ochranu jednotlivca, ktorý je zaočkovaný, ale aj kolektívnu ochranu komunity a celej spoločnosti.** Keď je človek zaočkovaný, je nepravdepodobné, že by mohol preniesť infekčnú chorobu na iné osoby. To znamená, že očkovanie môže pomôcť chrániť tých, ktorí sami nemôžu byť očkovaní.

K tomu, aby bola celonárodne dosiahnutá tzv. kolektívna imunita, je v prípade COVID-19 potrebné preočkovať viac ako 60 – 70 % populácie.

Kým individuálna imunita voči vírusu chráni jednotlivca, kolektívna imunita bráni ďalšiemu šíreniu možnej infekcie a je prevenciou pred epidémiami či pandémiami. Individuálnu imunitu získate prekonaním konkrétneho ochorenia či očkovaním.

Ako dlho bude táto ochrana trvať, nie je v súčasnosti známe. **Keďže ochrana nenastupuje okamžite po očkovaní a nie je vyvinutá u všetkých zaočkovaných osôb, je nevyhnutné, aby ste napriek očkovaniu chránili seba a svoje okolie dodržiavaním pravidiel (držte si odstup, dodržiavajte hygienu, noste rúško, pravidelne vetrajte).**

V závislosti od počtu očkovaných sa šírenie ochorenia spomaľuje a dlhodobým zaočkovaním väčšina populácie je možné dosiahnuť trvalú kolektívnu imunitu.

AKO ÚČINKUJE OČKOVANIE?

Ak osoba dostane očkovaciu látku, jej imunitný systém rozpozná antigén ako cudzí. Imunitné bunky sú zamerané na usmrcovanie látok spôsobujúcich chorobu a na tvorbu protilátok. Protilátky sú osobitné bielkoviny, ktoré pomáhajú usmrtiť infekčné látky.

Ak sa osoba neskôr dostane do kontaktu s vírusom alebo baktériou, jej imunitný systém si na ne spomenie. Potom začne rýchlo produkovať správne protilátky a aktivuje správne imunitné bunky, aby vírus, resp. baktériu usmrtili, čím ochráni osobu pred ochorením.

Imunita zvyčajne pretrváva roky a niekedy aj celý život. Závisí to od druhu ochorenia a očkovacej látky.

Riziká očkovania

Mierne nežiaduce účinky: môžu sa líšiť pri jednotlivých typoch vakcín, zväčša ide o **bolesti v mieste vpichu, bolesť svalov, teplotu alebo únavu**.

Takéto nežiaduce účinky sa môžu vyskytovať **relatívne bežne**, treba s nimi rátať a môžu byť aj nepríjemné. Sú to však **predvídateľné nežiaduce účinky**, počíta sa s nimi, nie je to nič vážne a spôsobia maximálne krátkodobé nepohodlie.

Závažné nežiaduce účinky: sú prísne sledované počas klinického testovania a ich zriedkavosť je základným predpokladom pre to, aby bola vakcína schválená.

Veľmi zriedkavé nežiaduce účinky (výskyt menej ako 1/ 10 000 osôb) nemusia byť zachytené počas klinického testovania a môžu sa objaviť až po registrácii vakcíny. Liekové regulačné authority majú k dispozícii mechanizmus na ich včasné zachytenie a elimináciu.

Dlhodobé nežiaduce účinky: tieto sa, prirodzene, nedajú odsledovať počas klinického testovania, môžeme však vychádzať z doterajšej skúsenosti: **pri vakcínach, ktoré boli doteraz schválené Európskou liekovou agentúrou, prakticky neexistujú dlhodobé nežiaduce účinky**.

Na Slovensku má k dnešnému dňu platnú registráciu 82 vakcín. Ani v jedinom prípade sa nestalo, že by bola vakcína spätne deregistrovaná kvôli neskôr sa objavujúcim nežiaducim účinkom.

Komplikácie očkovania

- sú definované ako následky očkovania, ktoré idú nad rámec bežného rozsahu očkovacej reakcie a majú výrazný vplyv na zdravie očkovanej osoby

-v rozsiahlych klinických skúškach pred schválením ***neboli po podaní vakcíny mRNA hlásené žiadne komplikácie, ako sú závažné autoimunitné reakcie alebo vážne neurologické komplikácie*** súvisiace s očkovaním

- tak ako u všetkých doteraz dostupných vakcín, ***nemožno vo veľmi zriedkavých prípadoch vylúčiť reakciu z precitlivenosti*** (okamžitá alergická reakcia až šok) alebo iné komplikácie.

Vakcíny proti Covid-19, ktoré sú dostupné na Slovensku, sú bezpečné z týchto dôvodov:

- **Všetky vakcíny prešli viacfázovým klinickým testovaním** na veľkom počte dobrovoľníkov, ktoré následne preskúmala a schválila Európska lieková agentúra (a mnohé ďalšie liekové agentúry z ďalších krajín).

- Výsledky klinického skúšania sa potvrdzujú v praxi pri očkovaní miliónov ľudí po celom svete. Vedľajšie účinky mimo tých, ktoré sú na príbalovom letáku, sú extrémne zriedkavé a benefity očkovania rádovo preyšujú riziká.
- **Všetky vedľajšie účinky z príbalového letáku sú kratkodobé. Dlhodobé vedľajšie účinky vakcíny, ktoré by sa prejavili až s odstupom dlhého času, sú pri vakcínach vo všeobecnosti raritný jav.** Pri žiadnej z 82 vakcín registrovaných v SR nedošlo k spätnej deregistácii kvôli neskôr sa objavujúcim vedľajším účinkom.

VAKCÍNY PROTI COVID-19 POUŽÍVANÉ NA SLOVENSKU:

Vakcína Comirnaty od výrobcov Pfizer/BioNTech

Podľa súčasného stavu vedomostí je asi 95 zo 100 zaočkovaných ľudí chránených pred ochorením. V rozsiahlom klinickom skúšaní sa preukázala **95% účinnosť**

95 % účinnosť sa potvrdila aj v prípade osôb s potenciálne ťažkým priebehom ochorenia COVID-19, ako sú astmatici, osoby s chronickým ochorením pľúc, cukrovkou, či vysokým krvným tlakom.

Vakcína Moderna

Štúdia preukázala **94,1%** zníženie počtu symptomatických prípadov COVID-19 u ľudí, ktorí dostali vakcínu

Štúdia tiež preukázala **90,9% účinnosť** u účastníkov s očakávaným rizikom ťažkého priebehu ochorenia, vrátane pacientov s chronickým ochorením pľúc, srdcovými chorobami, obezitou, ochorením pečene, cukrovkou alebo infekciou HIV.

Vakcína Astra Zeneca

Výsledky klinických štúdií ukázali **90% zníženie počtu symptomatických prípadov ochorenia COVID-19** u ľudí, ktorým sa vakcína podala. Aplikujú sa 2 injekcie očkovacej látky COVID-19 Vaccine AstraZeneca. Druhá injekcia sa môže podať po 4 až 12 týždňoch od prvej injekcie. **Väčšina účastníkov týchto štúdií mala 18 až 55 rokov.** U starších účastníkov prebiehajú ďalšie štúdie.

V zmysle t.č. platnej legislatívy zaočkovaná osoba po uplynutí 14 dní od 2. očkovacej dávky nemusí absolvovať pravidelné antigénové testovanie.